

El jóven Echegaray reside hoy en Santander, al amparo de uno de sus tios, corredor de aquella plaza comercial, y en dicho punto aparecen fechadas sus primeras composiciones poéticas.

Las dos que hemos tenido el gusto de leer son las que llevan por título EGUZKIAREN IRTEERA (*La salida del sol*) y MOGEL-TAR IZKRIBALARI BIKAÑEI OROIPENA, (*Recuerdo á los insignes escritores Moguel*), escrita la primera en correctos zortzicos mayores, y la segunda en ligeras y airoosas seguidillas, metro poco usado hasta ahora por nuestros poetas y que sin embargo, se asimila fácil y perfectamente á la índole de nuestra lengua y las leyes de la métrica bascongada.

Ambas composiciones son bellísimas, revelan en su jóven autor excelentes condiciones, y à seguir por ese camino, creemos que el Sr. Echegaray ha de ocupar muy pronto uno de los primeros puestos entre los cultivadores de la poesía euskara. Siga, pues, adelante en sus tareas con el entusiasmo propio de sus pocos años, que ó mucho nos equivocamos ó sus producciones han de dar honra á la literatura euskara, que hoy más que nunca necesita del concurso de inteligencias jóvenes que presten sávia y vigor al florecimiento felizmente iniciado de algunos años á esta parte.

En prueba de que no exajeramos en nuestros juicios, hé aquí ahora la primera de las composiciones del Sr. Echegaray, que nos cabe la satisfaccion de dar á conocer:

EGUZKIYA-REN IRTEERA.

Goiz aldea da; irten gaitean,
Goazen mendiyan gañiera,
Ikusitzena zein ederra dan
Eguzkiyaren irteera;
Ikusitzena, al-dan ongiyen
Gau illunaren bukaera,
Bai eta ere, egun ederren
Miragarrizko jayoera.

Zeruba urdiñ, oidei bat gabe,
Lauso ariña azpiyan,
Landare danak lore-zabaltzen
Baso ta charen erdiyan;

Zelaiyak intzez ongi busti-ta
Mardul belarra mendian ,
Sortitza¹ dana deitzot dagola
Chit alaitasun aundiyan.

Zillarra bezin piñ eta garbi
Pizkorak daude ibaiyak,
Leyarrekoak² diruditela
Beren ur-eder biziak ;
Errekak eta iturrichoak,
Aintzira³ chiki t'aundiyak
Eguzkiyaren irteerak dauzka
Pozez beterik guztiyak.

(1) Sortitza, Naturaleza. —(2) Leyarra, Cristal.—(3) Aintzira, Lago.

Sarats-illunak¹ utzi dituzte
Beren betiko negarrak;
Aldamenean zut zutik daude
Zuriz jantzirik zumarrak;
Oen ondoren alchatzen dira
Liraiñ ta zuzen lizarak;
Ditu guztiyak distiatutzen
Egun-sentiko izarrak.

Asitzen dira chori chikiak
Zugaztiyetan² kantatzen,
Soñu eztitsu chit pollitakin
Egun-sentiya agurtzen;
Ibar-zuloak, mendi-tontorrak
Dirade danak alaitzen;
Zergatik duten ezagututzen
Eguna dala argitzen.

Zoragarriko choriyen kanta
Añ gozatsuak entzunik,
Ichaso arro indartsua-re
Dago ekaitzak azturik;
Ondar-aldera biraltzen ditu
Baga-leunak³ umillik
Gañean diyaz⁴ azkar ontziyak
Ariñ aizeak bultzarik.

Uren azpitik azaldutzen da
Izar danetan nausiya,
Bere urezko errañuekin
Lilluraturik⁵ guztiya;
Apaina garriro jantxitzen ditu
Zeru mirari garbiya,
Ichaso audi orrolariya
Eta lorezko zelaiya.

Aldendutzen da zakonetatik
Egun-sentiko lañoa,
Agerturikan argiz beterik
Arkaitz-arteko zuloa;

Zuaitzak daude garbiturikan
Intzez ederki ostoa;
Danak diote: «Egun sentiya,
Ederra zera, gozoa.

¡Zér gauz ederrak azaltzen diran
Mendiyetara igorik!
Nekazariyak irtetzen dira
Kantatzen beren echetik:
Soroetara lanera diyaz
Biyoza guziz pozturik,
Zergatik duten alde danetan
Ikusten poza goiturik.

Egun-argiyaz agertutzen da
Ikusgarriya mundua:
Ezagutzen da bazter danetan
Egillearen eskua;
Egaztichoak esaten dute:
«Jaso zazute burua
Miretsitze, begiraturik
An goian dagon Zerua.»

Gauza guztiyak bedeinkatutzen
Dute eguzki berriya,
Oro bat bere erraňu eder
Indarti eta biziya,
Esanik dala Jaunak guretzat
Biraltzen duen argiya,
Zeruetara bear degula
Alchatu bere gloriya.

Umill gaitezen, bada, gizonak
Egillearen aurrean;
Doaindu⁶ zugun Zeruko Jauna
Belaunturikan lurrean;
Jachi gaitezen erriyetara
Zabalutzeko danetan,
Egun-sentiyak zer atsegiañak
Sartzen dituen guregan.

ECHEGAKAY-KO KARMELO-K.

Santander-en Azilla-ren 10.an 1882.an

(1) Sarats-illunak, Los tristes sáuces.—(2) Zugaztiya, Arboleada.—(3) Baga-leunak, Las suaves olas.—(4) Diyaz por dijoaz; variedad dialectal propia de Zumaya y otros pueblos de la costa. (N. de la R.)—(5) Lilluratu, Deslumbrar.—(6) Doaindu, Alabar.